

Minnesanteckningar från Kommungruppens andra möte

13 november 2017, Stockholm

Deltagare;

Gunilla Glasare (ordförande)	SKL
Anders Fredriksson	Knivsta kommun
Elin Bertilsson	Karlstads el- och stadsnät
Ingemar Svensson	Region Jönköpings län
Jonas Olsson	Gällivare kommun
Kajsa Frisell	IT&Telekomföretagen
Lars Sandqvist	Telenor
Maria Sörman	PTS
Per Fröling	Svenska stadsnätsfören
Robert Liljeström	Telia
Selda Taner	SKL
Ulf Linderoth	Malmö stad
Åsa Lindskog	Bredbandsforum
Kristina Lindbom	Bredbandsforum
Göran Hedström	A-Focus

Eric Åkerlund (Västra Götalandsregionen) och Lina Alm (Finspångs kommun) hade förhinder vid mötet.

Agenda;

1. Välkomna
2. Inventering av befintlig vägledning
3. Resultat av workshop med regionala bredbandskoordinatorer
4. Intervjuer med gruppdeltagarna - resultat och reflektioner
5. Sammanfattning av föreslagna koncept och fokusområden för fortsatt arbete
6. Lunch och fotografering
7. Grupparbeten kring föreslagna koncept och inriktning för kommande arbete
8. Summering och avslutning av mötet

Öppnande av mötet och deltagarnas reflektioner om förra mötet

Gunilla Glasare hälsade alla välkomna till Kommungruppens andra möte och tackade för deltagande i de intervjuer som genomförts. En presentationsrunda av deltagarna i gruppen hölls. Deltagarna fick också möjlighet att reflektera om gruppens första möte. Några exempel på reflektioner var:

- Vi hade ett bra och positivt första möte vilket är en bra utgångspunkt för kommande arbete.
- Något trevande första möte, vi behöver bli mer konkreta framöver.
- Vi hade ett bra första möte och det är mycket bra att intervjuer med deltagarna hållits.
- Vi hade en öppen och positiv dialog vid mötet, och en bra diskussion om inriktning och målgrupp.
- Bra att vi landade i en möjlig målgrupp (kommunledningar) vid första mötet. Vi behöver tänka på framöver att kommunledning är en komplex målgrupp, de har olika behov och förutsättningar i olika kommuner och kan vara svåra att nå med information.
- Många frågor som diskuterades i första mötet har funnits med länge. Det finns höga förväntningar från Näringsdepartementet på att vi ska leverera en bra och konkret vägledning.
- Tack vare intervjuerna med gruppdeltagarna har vi fått en bra bild av gruppens samlade åsikter och idéer.
- För att vara ett första möte kom vi långt vid förra arbetsgruppsmötet. Vi har en trevlig stämning i gruppen.

Inventering av befintlig vägledning

Göran Hedström presenterade resultat av den inventering som gjorts av befintlig vägledning till kommuner. Det underlag som presenterades återfinns i Powerpoint-filen som användes vid mötet.

Resultat av workshop med regionala bredbandskoordinatorer

Ett möte har hållits med Sveriges regionala bredbandskoordinatorer för att presentera Kommungruppen och för att samla in koordinatorernas åsikter och idéer kring hur en vägledning till kommuner bör utformas.

Åsa Lindskog presenterade de åsikter och idéer som samlats in från de regionala bredbandskoordinatorerna. Det underlag som presenterades återfinns i Powerpoint-filen som användes vid mötet.

Intervjuer med gruppdeltagarna - resultat och reflektioner

För att säkerställa att den kompetens och erfarenhet som finns hos gruppens deltagare tas tillvara i arbetet har samtliga deltagare blivit kontaktade för en intervju. Göran Hedström presenterade en sammanställning av de viktigaste slutsatserna och reflektionerna från intervjuerna. Det underlag som presenterades återfinns i Powerpoint-filen som användes vid mötet.

Nedan listas några exempel på områden som diskuterades i anslutning till presentationen av intervjuresultaten;

- Gruppen har stor samsyn om vilka behov som finns, vilka förutsättningar som råder och hur vi bör arbeta vidare med vägledning till kommuner. Det finns skilda åsikter om t ex vikten av att sammanställa specifik och handfast information om särskilda utmaningar.
- En del utmaningar som identifierats av de som kommit långt med bredbandsutbyggnaden är så svåra frågeställningar att de kanske inte har någon enkel lösning och blir därför svåra att ta fram vägledning för.
- Det behövs även vägledning för hur man arbetar med att sätta vision/mål inom kommunen. Det är viktigt att de nationella målen tas omhand lokalt och görs om till kommunens egna mål. Det är också viktigt att koppla behov av digitalisering till kommunens målsättning för bredbandstillgång.
- Vägledningen bör vara teknikneutral. Vi bör luta oss mot bredbandsstrategin som har ett teknikneutralt förhållningssätt. Dvs, vägledningen bör ej endast fokusera på fiber utan det kan också finnas behov av att förklara hur man kan få tillgång till digital infrastruktur med hjälp av trådlösa nät.
- Kommunledningens inställning till bredbandsfrågan är avgörande för hur kommunen tar sig an frågan. I en del fall anser kommunen att staten bör lösa bredbandstillgången, och att det egentligen inte är kommunens uppgift. I en del kommuner har frågan kring finansiering och bidrag från staten hamnat i fokus.
- Det är viktigt att ta hänsyn till det regionala perspektivet, samt behovet av samverkan mellan kommuner.
- Det är en utmaning att nå till målgruppen ”kommunledning” eftersom de är upptagna med och ansvarar för väldigt många olika frågor och ofta har begränsade kunskaper om bredbandsutbyggnad. Det har dock blivit lättare att ta upp bredbandsfrågan på strategisk nivå idag bara jämfört med för något år sedan. Det blir allt tydligare att bredband är en mycket viktig förutsättning för företagande i kommunen och att det finns höga förväntningar på tillgång till bredband från kommunens invånare.
- Vi behöver vara medvetna om och ha respekt för att det tar tid att etablera bredbandsfrågan i en kommun.
- Det är viktigt att inte komma med ”pekpinnar” i en vägledning.
- Vi behöver arbeta för att få in bredband i kommunernas befintliga processer. Översiktsplanering och arbete med fysisk infrastruktur är alltid strategiska frågor. När bredbandsfrågan väl nått dit kommer den inte försvinna från kommunens agenda.
- Vi behöver anpassa kommunikationen till kommuner så att den passar ihop med kommunens årshjul. Det är viktigt att komma in vid rätt tidpunkt och i rätt sammanhang.

Sammanfattning av föreslagna koncept och fokusområden för fortsatt arbete

Baserat på de åsikter och idéer som samlats in från gruppdeltagarna har kansliet sammanställt fem olika förslag, eller koncept, för hur gruppen kan gå vidare med att ta fram vägledning till kommuner. Åsa Lindskog och Göran Hedström presenterade de olika koncepten under arbetsgruppsmötet. Det underlag som presenterades återfinns i Powerpoint-filen som användes vid mötet.

Några kommentarer som kom upp kring koncepten var;

- Det finns stort behov både av konceptet ”effektiviseringsprojekt” och av ”bredbandsboost”.
- Klokt att fokusera på koncepten ”bredbandsboost” eller ”effektiviseringsprojekt”. Skriftlig vägledning i specifika frågor är områden som andra redan arbetar med, t ex PTS.
- Bredbandsboosten bör genomföras som ett första steg. Effektiviseringsprojekt kan bli en följd av bredbandsboosten, som ett andra steg i processen.
- Konceptet ”effektiviseringsprojekt” bör snarare kallas för ”implementering av bredbandsfrågan i samhällsbyggnadsprocesser”. Detta namn beskriver bättre vad vi vill uppnå.
- Viktigt att bredda frågan till digitalisering och inte enbart bredband. Konceptet borde kallas för digitaliserings-boost istället för bredbands-boost.
- Om vi går vidare med individanpassat stöd till kommuner (som tex bredbandsboosten innebär) kommer vi inte att nå ut till så många kommuner. Det blir nödvändigt att genomföra konceptet tillsammans med en kommun som är beredd att sprida sina erfarenheter till fler. Vi behöver hitta sätt att ”skala ut” och nå fler kommuner.
- Bredbandsboosten skulle också kunna genomföras som tvärfunktionella projekt över kommungränser. Vid detta angreppssätt är det viktigt att kommunen först har en tydlig bild och målsättning med sin egen verksamhet för att sedan kunna samverka med andra. Om man börjar med att titta på egna kommunens behov kan man sedan samordna.
- Det är svårt att få kommunledningen att lägga stor del av sin tid på utvecklingskoncept som bredbandsboost och effektivisera projekt. Det är nödvändigt att koppla till nyttan för kommunen och digitalisering för att få kommunledningar intresserade.
- Bredband behöver inkluderas i RUS som är både konkret och framåtriktat.
- En ide kan vara att komplettera bredbandsboosten med web-vägledning för att nå fler kommuner.
- Kan signatärskap vara en möjlighet? DA-signatärskapet medförde ett ansvar att ta fram regional Digital Agenda.

Grupparbete

Grupparbete hölls för att diskutera föreslagna koncept och inriktning av kommande arbete. Arbetsgruppen delades in i tre grupper för att diskutera frågeställningarna;

1. Vilka för- och nackdelar finns det med varje koncept?
2. Är alla koncepten genomförbara? Vilket koncept är enklast resp svårast att genomföra?
3. Vad är viktigt att tänka på vid arbete med respektive koncept?
4. Om ni ska välja ett koncept, vilket bör vi arbeta vidare med?

Nedan listas åsikter som presenterades inom ramen för grupparbetet;

Om konceptet Bredbandsboost

- Konceptet fokuserar på VAD. Det är mycket bra och berör en mycket viktig fråga. Man måste börja här för att komma vidare i bredbandsfrågan. Detta är en grundförutsättning för att lyckas med fortsatt arbete för att driva bredbandstillgången i kommunen.
- Konceptet är genomförbart, i vilken utsträckning konceptet kan genomföras är en resursfråga.
- SKL eller Bredbandsforum eller kan vara trovärdiga avsändare. Möjligen kan Bredbandsforum vara en starkare avsändare om alla aktörer står bakom. Kommunen bör avgöra vem som är trovärdig avsändare.
- Viktigt anpassa sig till hur långt kommunen kommit.
- Kommunledningen kan sätta mål, men måste hämta input från organisationen (kunskapen finns i organisationen)
- Rätt paketerat kommer alla kommuner vilja ha detta
- Bredbandskoordinators roll – beror på vem man är och vilken roll man har i regionen
- (Jämför med Tillväxtverkets start-up boot camp)
- Fördelar med konceptet är att;
  - Skulle skapa en gemensam målbild
  - Tar ett helhetsperspektiv berör alla nivåer i kommunen
  - Omfattar även diskussion om digitalisering
  - Skräddarsytt för kommunens behov
  - Hjälper kommunen att hitta rätt väg, pekar inte ut rätt väg
  - Det är ett nytt koncept
- Nackdelar med konceptet är att;

- det tar lång tid,
- man når endast ett fåtal kommuner (kan dock ge ringar på vattnet),
- väldigt resurskrävande eftersom skraddarsytt
- Kan upplevas som orättvist att endast ett fåtal kommuner kan nyttja konceptet
- Hur få tid hos ledning – viktigt formulera det på rätt sätt
- Hur väljer vi vilka kommuner som deltar?
- Viktigt att tänka på vid genomförande av konceptet;
  - Formulering av inbjudan
  - Ringa och tjata för att få med rätt personer
  - Locka med ”smart” (digitalisering uttjatat)
  - Kommunikation
  - Vem är avsändaren? Avsändaren viktig
  - Vilken hatt har den som genomför ”boosten” ute hos kommunen
  - Tydligt sätta rätt förväntningar
  - Ha med morötter, goda exempel, statistik
  - Uppföljning av möte/workshop är viktigt
  - ”Effektiviseringsprojekt” kan vara steg 2 efter bredbandsboosten
  - Flexibelt koncept / varianter beroende på typkoncept
  - Komplettera med material utan att det blir en papperstiger – ex. dela digitalt
  - Viktigt att arbetet kan ske i en ”trygg atmosfär” som ger möjlighet att öppna sig, erkänna misstag.

Om konceptet Effektiviseringsprojekt

- Konceptet bidrar till att visa HUR kommunen bör arbeta.
- Bör genomföras som ett steg 2, efter bredbandsboost. Alternativt för kommuner som redan har en tydlig och väl förankrad strategi för bredbandsutbyggnad
- Växelverkar med bredbandsboost
- Ev kan det vara möjligt dela in i olika typkommuner och analysera/effektivisera processer för dem.
Det finns behov av enkel vägledning till kommuner för att arbeta verksamhetsövergripande med plan- och tillsåndsfrågor (inkl bredband)
- SKL har ett utbildningskoncept ”Förenkla helt enkelt” som är verksamhetsövergripande (över förvaltningsgränser). En möjlighet är att lägga in en del om bredband här.
- En möjlighet för gruppen kan vara att skapa ett brädspel som bjuder in till diskussion om samarbetet över organisationsgränser, och som väcker rätt frågor.
- Fördelar med konceptet;
  - Kan bidra till att lösa konkreta problem
  - Hjälper kommunen, pekar inte på färdiga lösningar
  - Bidrar till samsyn, en gemensam målbild och förståelse för olika ansvarsområden inom en kommun.

- Nackdelar med konceptet;
  - Isolerat arbete, kan bidra till brist på helhetssyn
  - Svårt! Svårt att genomföra om man står utanför organisationen som ska effektiviseras
  - Tar lång tid
  - Involverar många

Kommande möten

Arbetsgruppens kommande möten hålls;

- Möte 3: 8 december - kl 10 -14, Radisson Blu Royal Viking, Vasagatan 1, Stockholm
- Möte 4: 24 januari – hos SKL
- Möte 5: 8 mars – hos SKL
- Möte 6: 11 april – hos SKL
- Möte7: 16 maj – hos SKL

Mötets avslutande

Gunilla Glasare avslutade mötet och tackade för engagemanget.